

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 1 – ĐỀ SỐ 2**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 8****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOAN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I.****Đọc kĩ đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:**

“Chị Dậu nghiêng hai hàm răng:

- Mày trời ngay chồng bà đi, bà cho mày xem!

Rồi chị túm lấy cổ hắn, ấn dúi ra cửa. Sức leo khoẻo của anh chàng nghiện chạy không kịp với sức xô đẩy của người đàn bà lực điền, hắn ngã chổng quèo trên mặt đất, miệng vẫn nham nhảm thét trời vợ chồng kẻ thiếu sưu.

Người nhà lí trưởng sấn sổ bước đến, giơ gậy trực đánh chị Dậu. Nhanh như cắt, chị Dậu nắm ngay được đầu gậy của hắn, hai người giằng co nhau, du đẩy nhau, rồi ai nấy đều buông gậy ra, áp vào vật nhau. Hai đứa trẻ kêu khóc om sòm. Kết cục anh chàng “hầu cận ông lí” yếu hơn chị chàng con mọn, hắn bị chị này túm tóc lẳng cho một cái, ngã nhào ra thềm”.

(Sách Ngữ văn 8 tập 1 - NXB Giáo dục)

1. Đoạn trích trên nằm trong văn bản nào? Của ai?
2. Giải thích ý nghĩa nhan đề của văn bản?
3. Tìm 1 trường từ vựng có trong đoạn trích và đặt tên?
4. Cho câu chủ đề sau: “Chị Dậu là người phụ nữ vừa giàu tình yêu thương, vừa có sức sống tiềm tàng mạnh mẽ”. Em hãy viết một đoạn văn quy nạp khoảng 10 câu để làm sáng tỏ nhận xét trên; trong đoạn có sử dụng 1 tình thái từ (gạch chân và chỉ rõ).
5. Tìm một tác phẩm khác trong chương trình Ngữ văn 8 (ghi rõ tên tác giả) có cùng đề tài?

Phần II.

Một trong những phẩm chất cao đẹp của con người chính là đức hi sinh. Bằng đoạn văn (khoảng 2/3 trang giấy thi), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về phẩm chất cao đẹp nói trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I

1. Đoạn trích trên nằm trong văn bản nào? Của ai?

Phương pháp: căn cứ bài Tức nước vỡ bờ**Cách giải:**

- Tác phẩm nằm trong văn bản: Tức nước vỡ bờ (Tiểu thuyết: Tắt đèn)
- Tác giả: Ngô Tất Tố

2. Giải thích ý nghĩa nhan đề của văn bản?

Phương pháp: căn cứ bài Tức nước vỡ bờ**Cách giải:**

Tức nước vỡ bờ: Nghĩa đen của thành ngữ này là nước lớn, nhiều thì ắt sẽ vỡ bờ. Trong đoạn trích này kinh nghiệm dân gian được thể hiện trong thành ngữ bất gặp sự khám phá đời sống của cây bút hiện thực Ngô Tất Tố. Đoạn trích chẳng những làm toát lên cái lô-gic hiện thực: tức nước vỡ bờ, có áp bức có đấu tranh, mà còn toát lên cái chân lí: Con đường sống của quần chúng bị áp bức chỉ có thể là con đường đấu tranh để tự giải phóng, không có con đường nào khác.

3. Tìm 1 trường từ vựng có trong đoạn trích và đặt tên?

Phương pháp: căn cứ bài Trường từ vựng**Cách giải:**

Gợi ý:

Trường từ vựng chỉ bộ phận cơ thể: hàm răng, cổ, miệng, đầu, tóc.

4. Cho câu chủ đề sau: “Chị Dậu là người phụ nữ vừa giàu tình yêu thương, vừa có sức sống tiềm tàng mạnh mẽ”. Em hãy viết một đoạn văn quy nạp khoảng 10 câu để làm sáng tỏ nhận xét trên; trong đoạn có sử dụng 1 tình thái từ (gạch chân và chỉ rõ).

Phương pháp: phân tích, bình luận

Cách giải:

Giới thiệu chung

Phân tích

a) Chị Dậu hết lòng thương yêu chăm sóc chồng.

- Anh Dậu bị chúng đánh đập ngất xỉu và trả cho chị Dậu, được hàng xóm cứu giúp, anh Dậu tỉnh lại.

- Chị nấu cháo đỡ dành chồng ăn cho lại sức, cử chỉ lời nói âu yếm, thiết tha.

b) *Chị Dậu là người phụ nữ tiềm tàng tinh thần phản kháng.*

- Chị xin khất tiền sưu với thái độ van xin tha thiết, lời lẽ khẩn thiết, nhịn nhục.

- Bị cai lệ đánh, chồng sắp bị trói bắt đi, chị cự lại bằng lí lẽ và thách thức, cách xưng hô thay đổi: *ông - cháu, ông - tôi và cuối cùng: mày - bà.*

=> Nhận xét:

- “*Con giun xéo mãi cũng quăn*”, chị Dậu cũng vậy, bị áp bức dã man, tính mạng bị đe dọa, chị đã vùng lên đánh trả một cách dũng cảm. Nhà văn Nguyên Tuân đã có một nhận xét rất thú vị “*Trên cái tối trời, tối đất của cái xã hội ngày xưa, hiện lên một chân dung lạc quan của chị Dậu...bản chất của chị Dậu rất khoẻ, cứ thấy lấn xả vào bóng tối mà phá ra...*”. Ngô Tất Tố rất hả hê khi tả cảnh chị Dậu cho tên cai lệ và người nhà lí trưởng một bài học thích đáng. Ông đã chỉ ra một quy luật trong xã hội “*Có áp bức, có đấu tranh*”.

- Tính cách của chị Dậu hiện lên nhất quán với diễn biến tâm lí thật sinh động. Chị Dậu mộc mạc, hiền dịu đầy vị tha, giàu tình yêu thương, sống khiêm nhường biết nhẫn nhục chịu đựng

nhưng không hoàn toàn yếu đuối, chỉ biết sợ hãi mà trái lại, chị vẫn có một sức sống tiềm tàng mạnh mẽ, một tinh thần phản kháng tiềm tàng.

Tổng kết

5. Tìm một tác phẩm khác trong chương trình Ngữ văn 8 (ghi rõ tên tác giả) có cùng đề tài?

Phương pháp: căn cứ các văn bản đã học

Cách giải:

Văn bản cùng chủ đề: Lão Hạc

Phần II

Một trong những phẩm chất cao đẹp của con người chính là đức hi sinh. Bằng đoạn văn (khoảng 2/3 trang giấy thi), em hãy trình bày suy nghĩ của mình về phẩm chất cao đẹp nói trên.

Phương pháp: phân tích, giải thích, chứng minh

Cách giải:

Dàn ý tham khảo:

1. Mở bài

- Đức tính hi sinh là một trong những phẩm chất đạo đức cao quý của con người.
- Vậy đức tính hi sinh có giá trị tinh thần như thế nào trong xã hội của chúng ta?

2. Thân bài

a. Giải thích:

- Hi sinh là gì? => Đó là những suy nghĩ, hành động vì người khác bất chấp tính mạng của mình.

b. Biểu hiện của sự hi sinh:

Người có đức tính hi sinh là người như thế nào?

Đó là người có tấm lòng nhân ái, đặt quyền lợi chung lên trên quyền lợi cá nhân.

Tại sao chúng ta phải có đức tính hi sinh vì người khác?

- + Bởi vì nó thể hiện phẩm chất đạo đức cao đẹp cần có ở mỗi chúng ta.
- + Người có đức tính hi sinh luôn là người được mọi người yêu mến, tin cậy, quý trọng.
- + Thể hiện sự dũng cảm của bản thân.
- + Dẫn chứng: Trong gia đình, cha mẹ hi sinh cho con cái được đầy đủ, sung sướng. Ngoài xã hội, có những học sinh hi sinh bản thân mình để cứu lấy mạng sống của bạn bè mình. Trong y học, nhiều tấm gương hi sinh bản thân mình cho các thí nghiệm, phát minh để tìm ra các loại thuốc mới, giúp ích cho đời. Tiêu biểu hơn cả ta cần nhắc đến vị Bác Hồ kính yêu của dân tộc Việt Nam. Bác hi sinh cả đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc.

c. Bàn bạc, mở rộng vấn đề

- Nhiều người sống ích kỉ, nhẫn tâm trước sự sống chết của người khác.

3. Kết bài

- Đức tính hi sinh là truyền thống quý báu của dân tộc ta từ bao đời nay.
- Cần rèn luyện, trau dồi nhân cách, phẩm giá để góp phần làm cho cuộc sống ngày càng có ý nghĩa hơn.

Loigiai hay.com